

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 22 lutego 2020 r. Sąd Rejonowy w Skierniewicach w sprawie sygn. akt I Ns 441/16 z wniosku A. P. (1) przy udziale J. M. (1) i W. M. (1), o dział spadku:

I. ustalił, że w skład spadku po A. M. (1) wchodzi:

1. prawo własności zabudowanej nieruchomości położonej w S. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Skierniewicach Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 330.000 zł,

2. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku numer (...) przy ul. (...) w W., dla którego Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 190.000 zł,

3. ruchomości:

a) krzesło o wartości 35 zł,

b) fotel z bordową tapicerką o wartości 50 zł,

c) wersalka o wartości 200 zł,

d) biurko o wartości 100 zł,

e) telewizor Tesla o wartości 50 zł,

f) dwie pufy o wartości 20 zł,

g) lodówka saratov o wartości 70 zł,

h) szafka drewniana koloru brązowego o wartości 10 zł,

i) drewniana szafka na buty o wartości 10 zł,

j) drewniany wieszak na ubrania o wartość 10 zł,

k) szafka pod umywalkę o wartości 0 zł,

l) pralka B. o wartości 200 zł,

m) dywan bordowo-czarno-szary o wartości 50 zł,

II. dokonał działu spadku po A. M., w ten sposób, że:

a) prawo własności nieruchomości opisane w punkcie I. 1. postanowienia przyznać na wyłączną własność W. M. (1),

b) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu opisane w punkcie I. 2. postanowienia oraz wszystkie ruchomości opisane w punkcie I. 3. postanowienia przyznać na wyłączną własności A. P. (1),

III. zasądził od W. M. (1) na rzecz J. M. (1) kwotę 232.011,67 zł tytułem spłaty płatną w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności,

IV. zasądził od W. M. (1) na rzecz A. P. (1) kwotę 23.307,99 zł tytułem spłaty płatną w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności,

V. zasądził od A. P. (1) na rzecz J. M. (1) kwotę 17.578,67 zł tytułem spłaty płatną w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności,

VI. zabezpieczył roszczenie J. M. (1) względem W. M. (1) o dokonanie spłaty, o której mowa w punkcie III. postanowienia poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Skierniewicach Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...),

VII. zabezpieczył roszczenie A. P. (1) względem W. M. (1) o dokonanie spłaty, o której mowa w punkcie IV. postanowienia poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Skierniewicach Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...),

VIII. zabezpieczył roszczenie J. M. (1) względem A. P. (1) o dokonanie spłaty o której mowa w punkcie V. postanowienia poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej na spółdzielczym własnościowym prawu do lokalu mieszkalnego dla którego Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...),

IX. ustalił, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie,

X. nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Skierniewicach od:

a) A. P. (1) kwotę 3.076,60 zł,

b) J. M. (1) kwotę 3.076,60 zł,

c) W. M. (1) kwotę 3.076,61 zł,

- tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych.

Uczestnik W. M. (1) dostał w młodości od ojca (lata 70 ub. wieku) kawalerkę w S. przy ul. (...) o wartości 90.000 zł.

Po zawarciu związku małżeńskiego przez spadkodawcę A. M. (1) z uczestniczką J. M. (1) prowadzili oni sklep, z którego uzyskiwali wspólne dochody. Z tych dochodów małżonkowie zakupili dwie kawalerki w W. przy ul. (...) i ul. (...). Później spadkodawca zaczął grać na giełdzie więc uczestniczka J. M. (1) zażądała rozdzielności majątkowej.

J. M. (1) była drugą żoną A. M. (1).

W dniu 9 września 2004 roku małżonkowie A. M. (1) oraz J. M. (1) zawarli umowę o wyłączeniu wspólności majątkowej małżeńskiej i wprowadzili ustrój rozdzielności majątkowej.

W dniu 14 września 2004 r. A. M. (1) oraz J. M. (1) zawarli umowę o podział majątku dorobkowego. Wskazali, że w skład ich majątku dorobkowego weszło:

- własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) w W. przy ul. (...),
- własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) w W. przy ul. (...).

W ramach podziału majątku J. M. (1) nabyła prawo do lokalu nr (...) w W. przy ul. (...), a A. M. (1) prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) w W. przy ul. (...).

Spadkodawca zmarł w dniu 27 maja 2012 roku.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 24 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy w Skierniewicach I Wydział Cywilny stwierdził, że spadek po A. M. (1) (synu J. i M.) zmarłym w dniu 27 maja 2012 r. w S., ostatnio stale zamieszkałym w S., na podstawie ustawy, z dobrodziejstwem inwentarza, nabyli: żona J. M. (2) z domu G. (córka K. i W.), córka A. P. (2) z domu W. (córka A. i T. I.) oraz syn W. M. (1) (syn A. i T. I.) po 1/3 (jednej trzeciej) części każde z nich.

A. M. (1) był właścicielem spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w W. przy ul (...) nr 12 o wartości 190.000 zł.

A. M. (1) był właścicielem nieruchomości zabudowanej domem położonej w S. przy ul. (...) o wartości 330.000 zł.

Po śmierci spadkodawcy Komornik sądowy dokonał spisu inwentarza ruchomości znajdujących się w domu przy ul. (...) i mieszkaniu w W. przy ul. (...).

Po śmierci spadkodawcy nieruchomość w S. przy ul. (...) objął w posiadanie uczestnik W. M. (1).

Po śmierci spadkodawcy, kiedy na nieruchomości przy ul. (...) w S. przebywał uczestnik W. M. (1) w garażu na nieruchomości stał samochód spadkodawcy F. (...).

Później ruchomości z S. uczestniczka widziała na sprzedaż w internecie.

Po śmierci spadkodawcy ruchomości z nieruchomości przy ul. (...) w S. wyniósł uczestnik W. M. (1).

Następnie nieruchomość przy ul. (...) w S. w okresie od końca czerwca 2016 r. do początku listopada 2016 r. wynajmowali od uczestnika W. M. (1), małżonkowie P.. Czynsz w wysokości 1.500 zł płacili W. M. (1).

W trakcie wynajmu nieruchomości małżonkom P. wnioskodawca zabrał z domu ruchomości w postaci żyrandolu, lustra, huśtawki.

Później od lutego 2017 r. uczestnik wynajął nieruchomość przy ul. (...).

Potencjalna wartość czynszu możliwa do uzyskania z najmu nieruchomości przy ul. (...) od 1 lutego 2017 r. do połowy kwietnia 2018 r. wynosiła 39.887 zł.

Aktualnie od kwietnia 2018 r. możliwe jest uzyskanie czynszu najmu z tej nieruchomości w wysokości 2.700 zł miesięcznie.

Łączna wartość ruchomości znajdujących się na dzień otwarcia spadku w domu przy ul. (...) wynosi 9.013 zł.

Szacunkowa wartość pojazdu marki F. (...) nr rej. (...) według stanu z maja 2012 r. i cen aktualnych wynosi 4.100 zł.

Po śmierci spadkodawcy A. M. (1) w mieszkaniu przy ul. (...) w W. krótko przebywało małżeństwo z dzieckiem, które zamieszkiwało ostatni miesiąc za kaucję i następnie się wyprowadzili. Następnie uczestniczka zamknęła mieszkanie.

Na skutek działań uczestniczki J. M. (1) doszło do zdemontowania licznika prądu w mieszkaniu przy ul. (...) w W. i rozwiązania umowy z dniem 3 grudnia 2012 r..

Na skutek działań uczestniczki J. M. (1) doszło do zdemontowania licznika gazu w mieszkaniu przy ul. (...) w W. i rozwiązania umowy z dniem 29 listopada 2012 r..

Od połowy maja 2015 r. mieszkanie przy ul. (...) w W. wynajmuje wnioskodawczyni A. P. (1) za miesięcznym czynszem 1.200 zł.

Ruchomości objęte spisem komornika w mieszkaniu przy ul. (...) w W. cały czas się tam znajdują. Powyższe ruchomości to: regał o wartości 100 zł, ławostół o wartości 120 zł, krzesło o wartości 35 zł, fotel z bordową tapicerką o wartości 50 zł, wersalka o wartości 200 zł, biurko o wartości 100 zł, telewizor Tesla o wartości 50 zł, dwie puffy o wartości 20 zł, lodówka saratov o wartości 70 zł, szafka drewniana koloru brązowego o wartości 10 zł, drewniana szafka na buty o wartości 10 zł, drewniany wieszak na ubrania o wartość 10 zł, szafka pod umywalkę o wartości 0 zł, pralka B. o wartości 200 zł, dywan bordowo-czarno-szary o wartości 50 zł (łącznie 1125 zł).

Wnioskodawczyni w dniu 24 sierpnia 2015 r. poniosła kwotę 450 zł z tytułu zadłużenia nieruchomości przy ul. (...) w S. z tytułu dostaw wody i odprowadzania nieczystości w (...) spółce z o.o.. Wnioskodawczyni uregulowała także w dniu 31 sierpnia 2015 roku zadłużenie nieruchomości przy ul. (...) w S. z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 214 zł.

Oceniając materiał dowodowy zgromadzony w sprawie Sąd Rejonowy wskazał, że nie dał wiary twierdzeniom wnioskodawczyni i uczestnika, że uczestniczka J. M. (1) uzyskała w darowiźnie od spadkodawcy mieszkanie przy ul. (...) w W.. Przeczą temu zeznania uczestniczki J. M. (1) oraz treści aktu notarialnego. Nie sposób także uznać, że uzyskanie tego składnika w drodze podziału majątku odbyło się pod tytułem darmym, skoro małżonkowie podzieli majątek wspólny – dwa mieszkania, w ten sposób, że każdemu z nich przypadło jedno mieszkanie.

Sąd I instancji podkreślił, że nie dał wiary twierdzeniom wnioskodawczyni i uczestnika, że uczestniczka J. M. (1) wynajmowała mieszkanie w W. przy ul. (...) po śmierci spadkodawcy. Przeczą temu spójne i konsekwentne zeznania uczestniczki oraz ustalone w sprawie inne okoliczności. Uczestniczka wyjaśniła, że krótko po śmierci spadkodawcy w mieszkaniu przebywało małżeństwo z dzieckiem, które zamieszkiwało ostatni miesiąc za kaucją z najmu i następnie się wyprowadzili. Następnie uczestniczka zamknęła mieszkanie i to uczestniczka J. M. (1) zainicjowała wymontowanie liczników gazu i prądu w tym lokalu, co potwierdziła dokumentami. Gdyby wynajmowała lokal nie czyniłaby tego. Fakt, że na adres tego mieszkania przychodziła po śmierci spadkodawcy korespondencja nie świadczy o wynajmie lokalu przez uczestniczkę. Niespornym jest, że spadkodawca wynajmował ten lokal, a w związku z tym najemcy mogli wskazywać ten adres, jako korespondencyjny. Jak wynika również z zeznań uczestniczki, kiedy była w lokalu z komornikiem celem dokonania spisu ruchomości w skrzynce, mimo, że nikt nie zamieszkiwał było bardzo dużo listów.

Sąd Rejonowy wskazał, że uwzględnił czynsz najmu uzyskiwany przez wnioskodawczynię z tytułu najmu mieszkania przy ul. (...) w kwocie 1.200 zł. Wnioskodawczyni przyznała, że taki czynsz miesięcznie uzyskuje z tego tytułu, czego żaden z innych uczestników nie kwestionował. Potwierdzają to także dokumenty z biura rachunkowego. Sąd I instancji uwzględnił zatem kwotę 1.200 zł z tego tytułu, bez jej obniżenia o kwotę podatku, czy innych wydatków, o co wносиła wnioskodawczyni, gdyż wnioskodawczyni nie wykazała, że uiszcza z tego tytułu podatek, a inne wydatki nie zostały sprecyzowane (w zestawieniach z biura rachunkowego kwoty wydatków nie wiadomo czego dotyczą).

Sąd Rejonowy podkreślił, że nie dał wiary zeznaniom uczestnika W. M. (1) złożonym na ostatniej rozprawie, że ruchomości znajdujące przy ul. (...) cały czas się tam znajdują. Przeczą temu twierdzenia wnioskodawczyni i uczestniczki J. M. (1), a także zeznania świadka E. W., która widziała, jak uczestnik wynosił ruchomości z domu. Ponadto uczestniczka J. M. (1) przedstawiła wydruki ogłoszeń internetowych, w których uczestnik wyprzedawał ruchomości, co również potwierdza, że nimi swobodnie zadysponował. Również najemcy tej nieruchomości, co miało miejsce kilka miesięcy po śmierci spadkodawcy, zeznali, że to uczestnik W. M. (1) przychodził i wynosił resztę ruchomości z domu. O rozdysponowaniu samochodem marki F. (...) po śmierci spadkodawcy przez uczestnika W. M. (1) świadczy fakt, że pojazd ten był widziany w garażu na nieruchomości podczas jego przebywania na niej.

Sąd Rejonowy zaznaczył ponadto, że nie uwzględnił kserokopii PIT-a 36 złożonej przez uczestnika W. M. (1) na rozprawie w dniu 15 lutego 2019 r. na okoliczność wysokości przychodów z najmu. Po pierwsze nie wiadomo, czy dotyczy to najmu nieruchomości przy ul. (...) w S. będącej przedmiotem działu. Po drugie, jak ustalono przy najmie przez uczestnika nieruchomości dla małżonków P., umowa najmu na piśmie opiewała na 300 zł, a faktycznie najemcy

płacili czynsz 1.500 zł, a zatem uczestnik zaniżał faktyczną wysokość czynszu tej nieruchomości już wcześniej, co poddaje w uzasadnioną wątpliwość złożony PIT. Wreszcie uczestnik w toku sprawy wnosił o przyznanie pełnomocnika z urzędu, gdzie w złożonym oświadczeniu nie ujawnił dochodów z najmu, które niewątpliwie uzyskiwał. Uczestnik stara się zatem przedstawiać swoją sytuację finansową, jako gorszą niż jest w rzeczywistości, co nie może zostać pominięte przy ocenie zgłoszonych dowodów. Z doświadczenia życiowego wynika także, w przypadku wynajmu pracownikom napływowym z innych krajów najczęściej odbywa się to w ten sposób, że przyjmuje się znaczną liczbę pracowników, którzy płacą „za łóżko” i z takimi pracownikami nie zawiera się umów najmu. W zakresie najmu nieruchomości przy ul. (...) w S. uczestnik mimo, że przyznał, że nieruchomość wynajmuje to jednak próbował umniejszyć uzyskiwane z tego tytułu dochody, wskazując, że nie ma dużego zainteresowania nieruchomością. Z przeprowadzonych dowodów wynika jednak co innego. Przesłuchani w sprawie świadkowie wskazali, że nieruchomość po najmie przez małżonków P. została wynajęta Ukraincom. Potwierdza to fakt, że podczas próby oględzin przez biegłego pojawił się obcy mężczyzna mówiący w języku wschodnim. Uczestnik zaniechał chociażby wskazania, za jaką kwotę nieruchomość wynajmuje stąd koniecznym było oszacowanie powyższego przez biegłego sądowego.

W ocenie Sądu Rejonowego uczestnik przyznał, że uzyskał mieszkanie od ojca, gdyż w odpowiedzi na wniosek stwierdził, że kwestia ta jest już przedawniona (k. 30), podobne stanowisko zajął na rozprawie w dniu 15 lutego 2019 r.. Ponieważ uczestnik odmówił przedstawienia danych tego mieszkania i przedłożenia aktu notarialnego, dlatego Sąd dokonując oceny dowodów (art. 233 § 1 i 2 k.p.c.), przyjął, co wyjaśniła wnioskodawczyni, że darowizna dotyczyła mieszkania typu kawalerka i zlecił wycenę przez biegłego takiego mieszkania, zwłaszcza, że były znana orientacyjna data darowizny oraz przybliżony adres.

Rozpoczynając rozważania prawne Sąd Rejonowy wskazał, że podstawę prawną złożonego wniosku stanowi art. 210 k.c., stosowany z mocy art. 1035 k.c. do działu spadku.

Sąd Rejonowy podkreślił, że obowiązany był ustalić skład majątku spadkowego stron i jego wartość (art. 684 k.p.c.). Sąd ustala skład i stan spadku według chwili jego otwarcia (art. 924 k.c.), a wartość spadku Sąd ocenia według cen z chwili dokonania działu. Według tych kryteriów majątek spadkowy wyceniali biegli sądowi. W tym zakresie Sąd uwzględnił przedmioty zgłoszone do działu oraz uwzględnił dowody przeprowadzone na powyższe okoliczności. Sąd I instancji podniósł, że dział spadku obejmuje tylko takie przedmioty majątkowe, które były składnikami spadku w chwili otwarcia spadku i które istnieją w chwili dokonywania podziału. Ruchomości, które zostały zbyte bezprawnie, zużyte lub roztrwonione przez jednego ze spadkobierców, w taki sposób, że nie skorzystał z nich inny spadkobierca należy zaliczyć do wartości majątku i dokonać działu, co do zasady kwoty stanowiącej ich równowartość, o ile przedstawiają one jakąkolwiek wartość. Wskazania także wymaga, że mimo braku wniosku stron o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego Sąd, wobec braku zgody stron co do wartości składników majątku zgłoszonych do działu, zobligowany był z urzędu dopuścić dowód z opinii biegłego celem ustalenia tych wartości. Wymagało to wiadomości specjalnych (art. 278 k.p.c.).

W ocenie Sądu I instancji obowiązkiem Sądu w sprawie o dział spadku, poza ustaleniem składu i wartości majątku działowego jest też m.in. przeciwdziałanie przewlekaniu postępowania (art. 6 k.p.c.). Nie ma zatem przeszkód do stosowania w sprawie o dział spadku art. 207 § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Jego zastosowanie bywa konieczne, jak w niniejszej sprawie z uwagi na znaczne skonfliktowanie stron i wzajemną ich roszczeniowość. Wskazania wymaga, że Sąd wyznaczył na rozprawie w dniu 29 grudnia 2016 r. uczestnikom długi, bo aż 4 –tygodniowy termin na zgłoszenie majątku i nakładów oraz wszelkich rozliczeń w niniejszym dziale spadku.

Na mocy art. 618 § 1 ab initio k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. w postępowaniu o zniesienie współwłasności sąd rozstrzyga także spory o prawo żądania zniesienia współwłasności i o prawo własności, jak również wzajemne roszczenia współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy. Zgodnie z art. 688 k.p.c. do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności, a w szczególności art. 618 § 2 i 3.

Zgodnie z art. 1037 § 1 k.c. – dział spadku może nastąpić bądź na mocy umowy między wszystkimi spadkobiercami bądź na mocy orzeczenia sądu na żądanie któregośkolwiek ze spadkobierców. W niniejszej sprawie, z uwagi na krąg

spadkobierców, zastosowanie znajdzie także art. 1039 § 1 k.c., który stanowi, że w razie dziedziczenia ustawowego i gdy dział spadku następuje między zstępnymi albo między zstępnymi i małżonkiem, spadkobiercy ci są wzajemnie zobowiązani do zaliczenia na schedę spadkową otrzymanych od spadkodawcy darowizn oraz zapisów windykacyjnych, chyba że z oświadczenia spadkodawcy lub z okoliczności wynika, że darowizna lub zapis windykacyjny zostały dokonane ze zwolnieniem od obowiązku zaliczenia. Nie podlegają zaliczeniu na schedę spadkową drobne darowizny zwyczajowo w danych stosunkach przyjęte (art. 1039 § 3 k.c.). Zgodnie z art. 1042 § 1 k.c. zaliczenie na schedę spadkową przeprowadza się w ten sposób, że wartość darowizn lub zapisów windykacyjnych podlegających zaliczeniu dolicza się do spadku lub do części spadku, która ulega podziałowi między spadkobierców obowiązanych wzajemnie do zaliczenia, po czym oblicza się schedę spadkową każdego z tych spadkobierców, a następnie każdemu z nich zalicza się na poczet jego schedy wartość darowizny lub zapisu windykacyjnego podlegającej zaliczeniu. Wartość przedmiotu darowizny oblicza się według stanu z chwili jej dokonania, a według cen z chwili działu spadku. (art. 1039 § 2 k.c.). W świetle powyższego art. 1039 k.c. zaliczeniu w sprawie nie podlega wartość mieszkania uczestniczki J. M. (1), gdyż nie była to darowizna, tylko składnik ten uczestniczka uzyskała w drodze podziału majątku, co wynika z aktu notarialnego. Zaliczeniu w sprawie podlega wartość mieszkania darowanego przez spadkobiercę uczestnikowi W. M. (1), gdyż nie była to drobna darowizna, zwyczajowo przyjęta, ani zwolniona przez spadkodawcę z obowiązku zaliczenia na schedę.

Wartość spadku wynosi zatem 624.238 zł (330.000 zł nieruchomości przy ul. (...) w S. + 190.000 spółdzielcze prawo do lokalu przy ul. (...) w W. + 90.000 zł – mieszkanie uzyskane przez uczestnika w drodze darowizny + 9.013 zł wartości ruchomości, które znajdowały się na ul. (...) + 4.100 zł wartości samochodu marki F. + 1.125 zł wartości ruchomości przy ul. (...)). Kwota ta podzielona przez 3 (udziały spadkobierców w 1/3) daje kwoty po 208.079,33 zł, przy czym na schedę uczestnika zaliczeniu podlega kwota 90.000 zł, co daje kwotę 118.079,33 zł. Ponieważ uczestnik uzyskał nieruchomość przy ul. (...) (wartość 330.000 zł) i zagarnął ruchomości o wartości 4.100 zł i 9.013 zł uzyskał ze spadku łącznie 343.113 zł, czyli o 225.033,67 zł więcej niż na niego przypadало. Uczestniczka A. P. (1) uzyskała spółdzielcze prawo do lokalu o wartości 190.000 zł i ruchomości o wartości 1.125 zł, co daje łącznie kwotę 191.125 zł, czyli o 16.954,33 zł mniej niż należała jej scheda. Kwota nadwyżki uczestnika W. M. (1) 225.033,67 zł winna zatem zasilić uczestniczkę J. M. (1) w kwocie 208.079,34 zł oraz w kwocie 16.954,33 zł wnioskodawczynię A. P. (1).

Na mocy mającego w sprawie zastosowanie art. 207 k.c. pożytki i inne przychody z rzeczy wspólnej przypadają współwłaścicielom w stosunku do wielkości udziałów. Wobec tego w sprawie należy rozliczyć należy dochody, jakie uzyskali wnioskodawczyni A. P. (1) i uczestnik W. M. (1) z tytułu najmu wspólnych nieruchomości bez rozliczenia się z pozostałymi współwłaścicielami. Nie budzi wątpliwości, że takie roszczenie zgłosili w toku sprawy wszyscy jego uczestnicy za czas trwania najmu do dnia zakończenia postępowania.

Wnioskodawczyni uzyskała z tytułu najmu lokalu przy ul. (...) w W. łącznie 53.400 zł (1.200 zł x 7 miesięcy za 2015 r., 36 miesięcy za lata 2016-2018 i 1,5 miesiąca za 2019 r. (zamknięcia rozprawy 15 luty 2019 r.)). Daje to kwoty zwrotu po 17.800 zł na rzecz uczestników (53.400 / 3).

Uczestnik W. M. (1) uzyskał z najmu nieruchomości przy ul. (...) łącznie kwotę 71.797 zł (5 miesięcy x 1.500 zł najmu małżonkom P. = 7.500 zł + najem od lutego 2017 roku do połowy kwietnia 2018 roku – 39.997 zł {kwota wskazana przez biegłego} + od połowy kwietnia 2018 roku do połowy lutego 2019 roku możliwy do uzyskania czynsz 2.700 zł {wskazany przez biegłego} x 9 miesięcy = 24.300 zł). Daje to do zwrotu na rzecz wnioskodawczyni i uczestniczki po 23.932,33 zł (71.797 / 3).

Wnioskodawczyni uiściła także tytułem spłaty zadłużenia nieruchomości łącznie 664 zł (450 zł + 214 zł), co udokumentowała, co daje kwoty zwrotu od uczestników po 221,33 zł.

Ostatecznie Sąd Rejonowy obliczył, że kwota spłaty należąca uczestniczkę J. M. (1) od W. M. (1) winna wynieść 232.011,67 zł (208.079,34 zł + 23.932,33 zł).

Kwota spłaty należąca wnioskodawczyni A. P. (1) od uczestnika W. M. (1) winna wynieść 23.307,99 zł (16.954,33 + 23.932,33 – 17.800 + 221,33).

Kwota należna uczestniczce J. M. (1) od A. P. (1) wynosi 17.578,67 zł (17.800 – 221,33).

Sąd I instancji zaznaczył, że nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy twierdzenie, że doszło do zniszczenia nieruchomości przy ul. (...). Po pierwsze, zgodnie z powołanymi przepisami, Sąd ustala skład i stan spadku na dzień jego otwarcia (śmierci spadkodawcy), a po drugie nieruchomość została przyznana uczestnikowi, który do powyższego doprowadził.

Przepisy Kodeksu cywilnego preferują podział fizyczny majątku objętego współwłasnością (art. 211 k.c.), a ewentualne różnice winne być uzupełnione przez spłaty lub dopłaty (art. 212 § 2 k.c.). Zgodnie także z ugruntowanym orzecnictwem przy dokonywaniu działu spadku, oznaczenie terminu i sposobu uiszczenia spłat dokonywane jest na podstawie art. 212 § 3 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności dotyczących sytuacji uprawnionych i obciążonych spłatami, które determinują sposób, w jaki ciężar spłat zostanie rozłożony. W zakresie zatem spłat, w tym także sposobu i terminu ich uiszczenia, podstawę stanowi szczególny przepis art. 212 § 3 k.c., nie zaś art. 320 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 24 marca 1998 r., I CKN 579/97, opubl. L.).

Wobec w zasadzie zgodnego wniosku stron w tym zakresie Sąd przyzwał nieruchomość przy ul. (...) uczestnikowi. Powyższe jest również podyktowane tym, że ten uczestnik dysponuje nieruchomością, a wnioskodawczyni i uczestniczka nie były zainteresowane tym składnikiem majątku. Uczestnik także wspominał na ostatnim terminie rozprawy o możliwości zbycia tego składnika, zatem o ile uzna to za stosowne będzie mógł to uczynić. Jednocześnie sprzedaż licytacyjna przez komornika jest ostateczna i nie korzystna w tym znaczeniu, że po niższej cenie. Spółdzielczym prawem do lokalu przy ul. (...) dysponuje wnioskodawczyni, a uczestnik i uczestniczka nie byli zainteresowani tym prawem, zatem Sąd uznał, że należy je przyznać wnioskodawczyni. Powyższą ocenę należy odnieść do ruchomości zgromadzonych w tym mieszkaniu, które przejęła wnioskodawczyni.

Sąd Rejonowy udzielił uczestnikowi 6 miesięcznego terminu na spłatę wnioskodawczyni i uczestniczki, jest to termin najbardziej odpowiedni, uwzględniając ewentualną sprzedaż nieruchomości lub przeprowadzenie formalności kredytowych. Uczestniczce A. P. (1) Sąd udzielił terminu 3 miesięcy na spłatę uczestniczki, mając na uwadze wielkość spłaty i konieczność zgromadzenia takich środków.

Sąd może postanowić o zabezpieczeniu roszczeń z tytułu zasądzonych dopłat lub spłat. Może to przybrać postać hipoteki przymusowej, której podstawą wpisu będzie postanowienie sądu rozstrzygające sprawę o zniesienie współwłasności (K. Górka, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2017, s. 459; K. Krzyskowska, w: Habdas, Frasz, Komentarz KC, t. II, 2018, s. 341; G. Rudnicki, J. Rudnicka, S. Rudnicki, w: Gudowski, Komentarz KC, Ks. 2, 2016, s. 486). Jednocześnie wobec silnego skonfliktowania stron i braku wykazania przez uczestników uzyskujących majątek nieruchomy, że dysponują innym majątkiem, Sąd Rejonowy podkreślił, że uznał za zasadne ustanowienie hipotek przymusowych na zabezpieczenie spłat.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. stosując zasadę, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

W toku postępowania powstały koszty wydatkowe przez Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy w Skierniewicach na wynagrodzenie biegłych w łącznej kwocie 9.229,81 zł w tym: 2.591,08 zł (k.205), 522,50 zł (k. 223) i 5.497,31 i 518,92 zł (k.358). Sąd Rejonowy postanowił, że uczestnicy postępowania ponoszą koszty wydatkowane tymczasowo przez Skarb Państwa po 1/3 każdy z nich.

Apelację od wydanego orzeczenia złożyła wnioskodawczyni, zaskarżając postanowienie w części tj. w zakresie punktów: I. pkt 3, IV, V i VII.

Kwestionowanemu rozstrzygnięciu wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie:

1. przepisów prawa materialnego, tj:

a. art. 10 ust. 1 pkt 6, art. 44 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych – poprzez jego niezastosowanie i niepomniejszenie dochodów osiąganych przez wnioskodawczynię z lokalu mieszkalnego nr (...), przy ul. (...) w W.;

b. art. 207 k.c., poprzez jego pominięcie i nie rozliczenie poniesionych przez wnioskodawczynię wydatków na lokal mieszkalny nr (...) przy ul. (...) w W.;

c. art. 1039 § 1 k.c. – poprzez jego niezastosowanie i nie zaliczenie na schedę spadkową uczestniczki J. M. (1) lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w W.,

2. przepisów prawa procesowego, mającego wpływ na wynik sprawy niniejszej, a to:

a. art. 684 k.p.c. – poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i nie ustalenie całego składu spadku po A. M. (1), w szczególności zaś ruchomości znajdujących się w domu przy ul. (...),

b. art. 686 k.p.c. - poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i nie rozstrzygnięcie o roszczeniach wnioskodawczyni wynikających z poniesionych przez nią wydatków na majątek spadkowy w postaci kosztów obsługi poniesionych na poczet rozliczeń pożytków uzyskiwanych z lokalu stanowiącego przedmiot spadku, kosztów utrzymania tego lokalu oraz kwot poniesionych przez wnioskodawczynię tytułem spłaty zobowiązań z nim związanych, a także kwoty stanowiącej podatek dochodowy od czynszu najmu;

c. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - poprzez jego niezastosowanie i nie zwrócenie się przez Sąd z urzędu do właściwego Urzędu Skarbowego o wskazanie, czy wnioskodawczyni A. P. (1) uiszcza podatek od pobieranego czynszu z lokalu nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) w W., choć była to okoliczność istotna dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy;

d. art. 227 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez nieustalenie faktów, które były przedmiotem rozstrzygnięcia w zakresie całego składu spadku oraz jego wartości odnośnie ruchomości znajdujących się w nieruchomości spadkowej;

e. art. 217 § 1 i § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie wniosków dowodowych składanych przez wnioskodawczynię, pomimo że dotyczyły one okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, w szczególności ustalenia wysokości czynszu pobranego przez J. M. (1), wartości otrzymanej przez nią od spadkodawcy kawalerki, ustalenia składu i wartości ruchomości znajdujących się na nieruchomości spadkowej, ustalenia wartości prac dokonywanych na nieruchomości przy ul. (...) przez wnioskodawczynię, ustalenia składu spadku i jego wartości;

f. art. 520 k.p.c. - poprzez jego błędne zastosowanie i nie rozdzielenie kosztów opłaty sądowej na rzecz każdego z uczestników, a obciążenie jej wyłącznie wnioskodawczym, pomimo, że Sąd Rejonowy uznał, że uczestnicy winni ponosić koszty w równych częściach, na co wskazuje równe rozdzielenie kosztów biegłych.

3. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez:

a. ustalenie, że w skład spadku wchodzi nieruchomość zabudowana położona przy ul. (...), podczas, gdy ulica ta ma nazwę J. M. (3);

b. ustalenie, że wnioskodawczym w związku z wynajmem lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w W. przy ul. (...) uzyskała kwotę 53 400 zł, zamiast prawidłowej kwoty 20 874, 59 zł,

c. przyjęcie, że wnioskodawczym nie uiszcza podatku od pobranych świadczeń wynikających z umowy czynszu, pomimo przeciwnych wskazań wnioskodawczym;

d. pominięcie, iż wnioskodawczyni poniosła wydatki konieczne na poczet usług księgowych związanych z rozliczeniem osiąganego z przedmiotu majątku spadkowego dochodów w kwocie 4 428 zł;

- e. pominięcie, że wnioskodawczyni ponosiła koszty zarówno bieżące, jak i zaległe, związane z lokalem przy ul. (...) w W.,
- f. pominięcie czynszu osiąganego przez uczestniczkę J. M. (1) z mieszkania przy ul. (...) przez pierwsze 6 miesięcy po śmierci spadkodawcy;
- g. pominięcie wszelkich ruchomości znajdujących się na nieruchomości wchodzącej w skład spadku oraz ich wartości;
- h. pominięcie, że uczestnik W. M. (1) zbył bez wiedzy i zgody wnioskodawczym A. P. (1) i uczestniczki J. M. (1) część ruchomości znajdujących się przy ul. (...), osiągając z tego tytułu dochód, którego nie rozliczył z pozostałymi spadkobiercami.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia, ewentualnie o jego uchylenie oraz przekazanie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, a ponadto o:

1. ustalenie, że w skład spadku po A. M. (1) wchodzi, oprócz składników wskazanych w skarżonym postanowieniu, ruchomości znajdujące się na nieruchomości położonej w S. przy ul. (...);
2. przeprowadzenie stosownego postępowania dowodowego celem ustalenia tych ruchomości oraz ich wartości;
3. przyznanie tych ruchomości (w tym rozliczenie równowartości nieruchomości zbytych przez uczestnika W. M. (1) ego) na rzecz W. M. (1) ze spłatą na rzecz wnioskodawczyni A. P. (1) oraz uczestniczki J. M. (1) stosownych kwot pieniężnych proporcjonalnych do ich udziałów w spadku.
4. ustalenie wartości czynszu uzyskanego przez uczestniczkę J. M. (1) i zasądzenie od niej na rzecz wnioskodawczyni A. P. (1) i uczestnika W. M. (2) kwot stanowiących należny im udział w nich,
5. zaliczenie na schedę spadkową uczestniczce J. M. (1) wartości otrzymanego przez nią od spadkodawcy lokalu przy ul. (...) w W. i zmianę, wobec powyższego, rozliczeń pomiędzy spadkobiercami,
6. uwzględnienie poniesionych przez wnioskodawczynię wydatków na lokal nr (...) przy ul. (...) w W. i pomniejszenie tym samym spłat zasądzonych od niej na rzecz uczestników W. M. (1) i J. M. (1) tytułem pożytków osiągniętych z tego lokalu o te wydatki,
7. zasądzenie od uczestników na rzecz A. P. (1) zwrotu przypadających w ich częściach opłaty sądowej, tj. od każdego z nich kwoty 166,66 zł.

Uczestniczka postępowania J. M. (1) złożyła odpowiedź na apelację wniesioną przez wnioskodawczynię, wnosząc o jej oddalenie, jako całkowicie bezzasadnej.

Skarżąca pismami przygotowawczymi. 15 lutego 2021 r. (k. 711), 2 czerwca 2021 r. (k. 774) oraz 13 września 2021 r. (k. 857) wniosła o zwrot nakładów czynionych na nieruchomość przy ul. (...) w W. w latach 2012 – 2021 na zakup kuchenki, lodówki, remont, ponadto wносиła zwrot nakładów na nasadzenia na nieruchomości w S. , zwrot uiszczonych podatków. Skarżąca na tą okoliczność przedstawiła wykaz ponoszonych kosztów w związku z utrzymaniem nieruchomości, czynionymi remontami, zakupem sprzętu, opłacaniem usług księgowej oraz podsumowania z ksiąg przychodów i rozchodów.

Uczestniczka postępowania J. M. (1), w związku z pismami przedstawionymi przez A. P. (1) z żądaniem rozliczenia poniesionych przez nią nakładów na nieruchomości zakwestionowała poniesione przez nią nakłady pismem z dnia 23 czerwca 2021 r. wniosła o rozliczenie podatku od nieruchomości w S. przy ul. (...), który uiszczala w latach 2012-2021 r.. oraz pismem z dnia 31.08 2022r. (k.1004— (...)) i pismami z dnia 15. 09.2022r. wносиła o zasądzenie na jej rzecz należnych kwot z tytułu pobranych dalszych pożytków przez wnioskodawczynię i uczestnika W. M. (3) z najmu nieruchomości będących w ich posiadaniu za czas po wydaniu orzeczenia przez Sąd I instancji (k. 1011).

Uczestnik postępowania W. M. (1) w dniu 28 czerwca 2021 r. złożył pismo przygotowawcze, w którym wniósł o uwzględnienie apelacji uczestniczki w części dotyczącej zaliczenia na schedę spadkową otrzymanej przez J. M. (1) nieruchomości położonej w W. przy ul. (...). Jednocześnie uczestnik wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność dokonanej darowizny nieruchomości przy ul. (...) w Ł. oraz nakładów czynionych na nieruchomość położoną w S. przy ul. ul. (...).

Postanowieniem z dnia 23 września 2021 r. Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie o sygn. akt III Ca 2479/19 z wniosku A. P. (1), z udziałem J. M. (1) i W. M. (1), o dział spadku, na skutek apelacji wnioskodawczynie od postanowienia Sądu Rejonowego w Skierniewicach z dnia 22 lutego 2019 roku, sygn. akt I Ns 441/16 w punkcie 1. na podstawie art. 174 §1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 13§2 k.p.c. z uwagi na śmierć uczestnika W. M. (1) zawiesił postępowanie w sprawie od dnia 11 września 2021 r. oraz w punkcie 2. podjął zawieszony postępowanie w sprawie z udziałem następcy zmarłego W. M. (1) tj. z udziałem syna A. M. (2).

Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2022 roku w sprawie I Ns 498/21 Sąd Rejonowy w Skierniewicach stwierdził, że spadek po W. M. (3) na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 10 lutego 2017 roku nabyła wnuczka O. M. w całości (postanowienie k. 975).

Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2022 roku Sąd Okręgowy w sprawie o sygn. akt III Ca 2028/21 w punkcie 1. wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestniczki O. M. jako spadkobierczynię po uczestniku W. M. (1) oraz jednocześnie w punkcie 2. zwolnił od udziału w sprawie A. M. (2).

Pismem procesowym z dnia 15 listopada 2022 r. O. M., reprezentowana przez przedstawicielkę ustawową J. G., złożyła odpowiedź na apelację, wskazując, że w pełni popiera dotychczasowe stanowisko uczestnika W. M. (1), wyrażone w piśmie z dnia 28 czerwca 2021 r..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczynie okazała się całkowicie bezzasadna i jako taka skutkowałą oddaleniem.

Zdaniem Sądu Okręgowego, postanowienie Sądu Rejonowego odpowiada prawu i jako takie winno się ostać. Sąd Okręgowy podziela w pełni ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i przyjmuje je, jako własne.

Przechodząc z kolei do podniesionych przez skarżącą licznych zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego w tym art. 217 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 232 k.p.c. oraz błędnego ustalenia stanu faktycznego w sprawie należy wskazać, że okazały się one całkowicie bezzasadne.

Zarzut błędnych ustaleń faktycznych nie jest odrębnym zarzutem apelacyjnym. Błąd w ustaleniach faktycznych nie jest błędem samym w sobie, ale efektem naruszenia przez Sąd jakiegoś innego przepisu normującego postępowanie dowodowe – najczęściej właśnie art. 233 § 1 k.p.c.. Natomiast, jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd I instancji, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że – co do zasady - Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok.

i Pr. 2001 r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach (np. wyrok z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, wyrok z dnia 21 października 2005 r., sygn. akt III CK 73/05, wyrok z dnia 13 października 2004 r. sygn. akt III CK 245/04, LEX nr 174185), skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej, niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 r., I Aca 180/08, LEX nr 468598).

Takiego działania skarżącej zabrakło w przedmiotowej sprawie, natomiast podniesione przez nich należy uznać za chybione. Generalnie rzecz ujmując zarzuty skarżących stanowią jedynie polemikę z prawidłową oceną dowodów i poczynionymi w jej wyniku prawidłowymi ustaleniami faktycznymi Sądu. Zdaniem Sądu Okręgowego, apelująca nie przedstawiła żadnych dowodów przeciwnych, mogących podważyć ocenę Sądu Rejonowego, zaś argumenty, podniesione w treści apelacji, uznać należy za całkowicie gołosłowne. Na wstępie należy wskazać, że całkowicie bezzasadne są twierdzenia skarżącej dotyczące tego, czy nazwa ulicy, przy której położona była nieruchomość w S. nosi nazwę ul. (...), czy też ul. (...). Decydujące znaczenie dla oznaczenia nieruchomości ma numer księgi wieczystej, która jest prowadzona dla wskazanej nieruchomości oraz opis nieruchomości, jakie w tej księdze jest ujawniony. Podobnie wygląda rzecz odnośnie podatków, które miała uiszczać skarżąca od pobieranego czynszu nieruchomości położonej przy ul. (...) oraz ponoszonych w związku z tym kosztów księgowych. Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny, że czynsz najmu uzyskiwany przez wnioskodawczynię z tytułu najmu mieszkania przy ul. (...) wynosił 1.200 zł i nie ma przy tym podstaw do obniżenia tej kwoty o wysokość podatku, czy innych wydatków, bowiem wnioskodawczyni nie wykazała, że uiszcza z tego tytułu podatek, nie załączyła na tę okoliczność stosownego dowodu w postaci złożonej deklaracji podatkowej lub stosownego zaświadczenia pochodzącego od Urzędu Skarbowego Ponadto nie zostały sprecyzowane przez wnioskodawczynię inne wydatki, o których mowa w zestawieniach pochodzących z biura rachunkowego, bowiem w zestawieniach tych kwoty wydatków nie wiadomo czego dotyczą. Ponadto zestawienia zaprezentowane przez wnioskodawczynię pozostają w sprzeczności z zaświadczeniem wydanym przez biuro rachunkowe z którego wynika, że wnioskodawczyni przedstawiła umowy najmu na kwoty w wysokości 1000 zł (zaświadczenie k.859). Tak więc zaprezentowane przez wnioskodawczynię zestawienia nie stanowią wiarygodnego dowodu na okoliczność ponoszonych przez nią ciężarów związanych z przedmiotowym najmem.

Zgodnie z podstawową w postępowaniu cywilnym zasadą kontradyktoryjności, stosownie do treści art. 3 k.p.c. i art. 232 k.p.c., to strony są zobowiązane do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, stając się dysponentem postępowania dowodowego, zaś Sąd jest zwolniony od odpowiedzialności za jego wynik, albowiem Sąd nie ma obowiązku działać w tym zakresie z urzędu, (zob. m.in. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96, OSNC 1997, Nr 8, poz. 113, z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97, OSNAPUS 1998, Nr 21, poz. 6 oraz z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPUS 1999, Nr 20, poz. 662). Strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków braku aktywności; w szczególności braku wniosków dowodowych mających na celu udowodnienie słuszności dochodzonych roszczeń lub podnoszonych zarzutów, wpływa na określony wynik postępowania. W przedmiotowej sprawie poza gołosłownymi twierdzeniami wnioskodawczyni nie przedstawiła dowodów na potwierdzenie poniesienia określonych wydatków w związku z nieruchomością przy ul. (...).

Idąc dalej Sąd Rejonowy również słusznie nie dał wiary zeznaniom twierdzeniom wnioskodawczyni, że uczestniczka J. M. (1) wynajmowała mieszkanie w W. przy ul. (...) po śmierci spadkodawcy. Po pierwsze przeczą temu spójne i konsekwentne zeznania uczestniczki. Co prawda krótko po śmierci spadkodawcy w mieszkaniu miało przebywać

małżeństwo z dzieckiem, które zamieszkiwało ostatni miesiąc za kaucję, następnie zaś mieszkanie to zostało zamknięte. Następnie J. M. (1) zainicjowała wymontowanie liczników gazu i prądu w tym lokalu, co potwierdziła dokumentami. Gdyby wynajmowała ona lokal nie dokonałaby demontażu liczników, natomiast fakt, że na adres tego mieszkania przychodziła po śmierci spadkodawcy korespondencja w żadnym wypadku nie świadczy o wynajmie lokalu.

Przechodząc z kolei do kwestii ruchomości znajdujących na nieruchomościach, które weszły w skład spadku po A. M. (1). Sąd Rejonowy skonstatował, że po śmierci spadkodawcy ruchomości z nieruchomości przy ul. (...) w S. wyniósł uczestnik W. M. (1). Jednakże Sąd I instancji posiłkując się wydaną w sprawie opinią biegłego wyliczył, że łączna wartość ruchomości znajdujących się na dzień otwarcia spadku w domu przy ul. (...) wynosi 9.013 zł. Sąd Rejonowy ustalając jakie ruchomości wchodziły w skład spadku oparł a się na spisie inwentarza sporządzonym przez komornika po śmierci spadkodawcy (akta I Ns 349/12). Jak wynika ze spisu inwentarza część ruchomości nie posiadała wartość sprzedażnej tylko sentymentalną. Ponadto wnioskodawczyni w swej apelacji nie wskazuje, które konkretnie ruchomości nie zostały uwzględniane w zaskarżonym postanowieniu To czyni niemożliwym bliższe ustosunkowanie się do tego zarzutu apelacyjnego. W efekcie należy więc uznać, że skład ruchomości i ich wartość zostały ustalone i uwzględnione w rozliczeniach stron prawidłowo. Z kolei szacunkowa wartość pojazdu marki F. (...) nr rej. (...) według stanu z maja 2012 r. i cen aktualnych wynosiła 4.100 zł. Powyższe kwoty zostały następnie zaliczone do wartości całego spadku, którego wartość czynna została ostatecznie określony na kwotę 624.238 zł.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Rejonowy przy orzekaniu nie naruszył również dyspozycji art. 684 k.p.c. oraz art. 686 k.p.c.. Sąd Okręgowy nie ma wątpliwości, że Sąd I instancji w sposób prawidłowo ustalił zarówno skład spadku po A. M. (1), jak i jego wartość, co zostało omówione w sposób szczegółowy w dotychczasowej części uzasadnienia. W szczególności brak było podstaw do uwzględnienia roszczeń wnioskodawczyni wynikających z rzekomo poniesionych przez nią wydatków na majątek spadkowy w postaci kosztów obsługi poniesionych na poczet rozliczeń pożytków uzyskiwanych z lokalu stanowiącego przedmiot spadku, kosztów utrzymania tego lokalu oraz kwot ponoszonych tytułem spłaty zobowiązań z nim związanych, a także kwoty stanowiącej podatek dochodowy od czynszu najmu. Wydatki, które miała ponieść wnioskodawczyni pozostają nieudowodnione, albowiem wnioskodawczyni nie zaoferowała Sądowi I instancji dowodów, które w sposób niebudzący wątpliwości potwierdzałyby ponoszenie przez nią wydatków wyłącznie w związku z wynajmem i utrzymaniem nieruchomości przy ul. ul. (...) w W..

W tym miejscu należy odnieść się do wniosków o rozliczenie nakładów, które na etapie postępowania apelacyjnego zgłosili wszyscy uczestnicy, jak i sama apelująca, wraz z wnioskami dowodowymi. Sformułowane wnioski o zwrot nakładów, jak również dopuszczenie dowodów z zeznań świadków, o co wnioskował W. M. (1), a następnie O. M. nie mogły zostać uwzględnione. Skład i wartość majątku ulegającego podziałowi ustala Sąd (art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 684 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c.). Zasadą jest, iż podział majątku wspólnego obejmuje składniki należące do danego majątku w dacie ustania wspólności oraz istniejące w chwili dokonywania podziału. Wartość tych składników ustala się według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej i według cen obowiązujących w chwili zamknięcia rozprawy. W przypadku, gdy przyczyną ustania wspólności majątkowej jest orzeczenie rozwodu, datą ustania tej wspólności jest dzień uprawomocnienia się wyroku rozwodowego.

W myśl art. 686 k.p.c., który ma zastosowanie do podziału majątku wspólnego (art. 567 § 3 k.p.c.), przy podziale majątku sąd rozstrzyga również o wzajemnych roszczeniach pomiędzy zainteresowanymi z tytułu posiadania poszczególnych składników majątku, pobranych pożytków i innych przychodów. Zgodnie z art. 618 § 1 k.p.c. w postępowaniu o zniesienie współwłasności sąd rozstrzyga także spory o prawo żądania zniesienia współwłasności i o prawo własności, jak również wzajemne roszczenia współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy. Rozstrzygając spór o prawo żądania zniesienia współwłasności lub o prawo własności, sąd może wydać w tym przedmiocie postanowienie wstępne. Przepis art. 618 § 1 k.p.c. daje podstawę do rozstrzygnięcia o roszczeniach współposiadaczy wynikających z art. 207 k.c. tylko na wniosek osób zainteresowanych (tak np: Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 stycznia 1970 r., III CRN 527/69, OSNC 1970/9/164). Wzajemne roszczenia współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy sąd rozstrzyga na żądanie – nigdy z urzędu – każdego z uczestników (współwłaścicieli) zgłoszone we wniosku inicjującym postępowanie o zniesienie współwłasności (art. 617 w zw. z art. 511), na podstawie żądania złożonego w pozwie

(wniosku) wszczynającym sprawę, którą dołączono do sprawy o zniesienie współwłasności na podstawie art. 618 § 2, a także na podstawie wniosków (żądań, zarzutów) składanych w trakcie postępowania działowego w pismach procesowych (art. 126 w zw. z art. 13 § 2) lub ustnie do protokołu (art. 158 § 1 w zw. z art. 13 § 2). Z kolei nieuzupełnienie w określonym terminie braków żądania wniesionego do protokołu powoduje, że traktuje się to żądanie, jakby nie było zgłoszone. Roszczenia współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy można składać do chwili zamknięcia rozprawy przed sądem I instancji – art. 316 § 1 w zw. z art. 13 § 2 i art. 383 (Erciński Tadeusz (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom IV. Postępowanie rozpoznawcze. Postępowanie zabezpieczające, wyd. V, Lex el.).

Należy ponadto pokreślić, że w orzecznictwie wskazuje się, że zgłoszenie roszczeń objętych art. 618 § 1 k.p.c. dopuszczalne jest w zasadzie do daty zamknięcia rozprawy przed sądem pierwszej instancji, przy czym przyjmuje się także, iż zgłoszenie ich przed sądem drugiej instancji jest wówczas skuteczne, gdy powstały one albo stały się wymagalne w trakcie postępowania międzyinstancyjnego lub później (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2016 r., IV CSK 593/15, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r., II CSK 330/10, nie publ.). Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy nie znajduje żadnych podstaw do dokonania na etapie postępowania apelacyjnego rozliczenia nakładów czynionych przez wnioskodawczynię na nieruchomości w S. przy ul. (...) oraz w W. przy ul. (...). Wnioskodawczyni oraz uczestnicy żądali rozliczenia nakładów, które powstały w okresie od 2012 – 2021 r., co za tym idzie nie można powiedzieć, że powstały dopiero na etapie postępowanie międzyinstancyjnego.

Sąd Okręgowy odmówił rozliczenia zgłoszonych na etapie postępowania apelacyjnego roszczeń wnioskodawczyni co do zwrotu nakładów jakie poniosła na remont i utrzymanie mieszkania położonego w W. przy ul. (...), jak i kosztów związanych z przedmiotowym lokalem po wydaniu przez Sąd I instancji postanowienia działowego, jak również odmówił rozliczenia żądania rozliczenia nakładów jakie poniosła na nieruchomość w S., która w wyniku działu spadku przypadła uczestnikowi. Przyczyną odmowy była sytuacja prawna jaka powstała na skutek zaskarżenia postanowienia Sądu I instancji w części nie obejmującej sposobu działu spadku. Należy bowiem wskazać, że jedyna apelacja, jaka została w niniejszej sprawie skutecznie wniesiona to apelacja wnioskodawczyni, która zakresem zaskarżenia objęła punkty I. pkt 3, IV, V i VII wydanego postanowienia, co za tym idzie skarżąca w ogóle nie zaskarżyła tej części orzeczenia Sądu I instancji, które obejmowała składniki majątku wspólnego podlegającego podziałowi i które dotyczyły sposobu działu spadku oczywiście z wyjątkiem punktu dotyczącego ruchomości. To oznacza, że w części niezaskarżonej postanowienie uprawomocniło się i wnioskodawczyni czyniła nakłady na swoją nieruchomość, która przypadła jej w wyniku działu spadku, jak również ponosiła ciężary związane z utrzymaniem swojej nieruchomości. Ponadto nie była zobowiązana do płacenia podatków na nieruchomość, która przypadła uczestnikowi W. M.. Nie były to nakłady na wspólną nieruchomość spadkową (ta nieruchomość stanowiła własność uczestnika) i brak było podstaw do rozliczania tychże kwot jak również pobranych pożytków w postępowaniu działowym na podstawie art. 618 §1 k.p.c., bowiem te nakłady czy też wydatki jak również pobrane pożytki nie stały się wymagalne, bowiem nie dotyczyły one już wtedy rzeczy wspólnej. Jeżeli zaś chodzi o żądanie rozliczenia dalszych nakładów poniesionych przez wnioskodawczynię na zapłatę podatku od nieruchomości położonej w S. za lata sprzed wydania postanowienia przez Sąd I instancji, jak i nakładów poniesionych na nieruchomość przy ul. (...), to należy uznać, że roszczenia te zgłoszone na etapie postępowania apelacyjnego zostały zgłoszone za późno i polegały oddaleniu na podstawie art. 383 k.p.c. Sąd Okręgowy również pominął jako spóźnione dowody zgłoszone przez wnioskodawczynię na powyższe okoliczności, na podstawie art. 381 k.p.c., bowiem nic nie stało na przeszkodzie aby uczestniczka zaprezentowała je przed Sądem I instancji zgłaszając stosowne roszczenie.

Również Sąd Okręgowy odmówił rozliczenia roszczeń uczestniczki J. M. (1) zgłoszonych na etapie postępowania apelacyjnego, a mianowicie jeżeli chodzi o żądanie rozliczenia nakładów jakie ona poniosła na nieruchomość położoną w S. przy ul (...) w latach od 2012 – 2021 i żądanie rozliczenia pożytków jakie po wydaniu postanowienia przez Sąd I instancji uzyskała wnioskodawczyni z tytułu najmu mieszkania przy ul. (...) w W. i pożytków jakie uzyskał uczestnik W. M. (1) z tytułu wynajmu nieruchomości położonej w S. . Należy wskazać, że u podstaw odmowy rozliczenia w/w roszczeń zgłoszonych przez uczestniczkę legły dwie przyczyny. Jeżeli chodzi o żądanie rozliczenia dalszych nakładów poniesionych przez uczestniczkę na zapłatę podatku od nieruchomości położonej w S. za lata sprzed wydania

postanowienia przez Sąd I instancji, to roszczenia te zostały zgłoszone za późno i polegały oddaleniu na postawie art. 383 k.p.c. Sąd Okręgowy również pominął jako spóźnione dowody zgłoszone przez uczestniczkę na powyższe okoliczności, na postawie art. 381 k.p.c., bowiem nic nie stało na przeszkodzie aby uczestniczka zaprezentowała je przed Sądem I instancji zgłaszając stosowne roszczenie.

W przypadku zaś roszczeń zgłoszonych przez uczestniczkę J. M. (1) dotyczących zasądzenia na jej rzecz należnych pożytków z tytułu posiadania przedmiotów spadkowych przez wnioskodawczynię (mieszkanie w W.) u uczestnika (nieruchomości w S.) to u podstaw odmowy rozliczenia tychże pożytków leży te same przyczyny, które były podstawą odmowy rozliczenia żądań wnioskodawczyni. Otóż zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnik postępowania na skutek uprawomocnienia się postanowienia co do sposobu podziału majątku spadkowego czerpali zyski już ze swoich nieruchomości, które im przypadły w wyniku działu spadku i brak było podstaw do tego, aby mieli oni dzielić się pożytkami z nieruchomości, które przypadły na ich wyłączną własność.

Przechodząc zaś do licznych wniosków dowodowych sformułowanych przez W. M. (1) oraz popartych przez O. M. w odpowiedzi na apelację należy wskazać, że Sąd Okręgowy w oparciu o art.381 k.p.c. postanowił pominąć zgłoszone wnioski dowodowe jako spóźnione, ponieważ niewątpliwie w rozpatrywanej sprawie można było bez problemów przedstawić objęte wnioskiem dowody już przed Sądem Rejonowym.

Wreszcie należy stanowczo podkreślić, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak jest jakichkolwiek podstaw do zaliczenia na schedę spadkową uczestniczce J. M. (1) wartości otrzymanego przez nią od spadkodawcy lokalu przy ul. (...) w W.. Jak to zostanie omówione w dalszej części uzasadnienia poświęconej omówieniu podniesionych zarzutów naruszenia prawa materialnego, nieruchomości ta przypadła J. M. (1) w ramach dokonywanego przez małżonków podziału ich majątku wspólnego. W żadnym wypadku nie można mówić, że była to darowizna, tylko równy podział majątku stron, gdzie każde z małżonków przypadła jedna nieruchomość.

Przechodząc z kolei do podniesionych zarzutów naruszenia prawa materialnego również należy wskazać, że są one całkowicie pozbawione racji.

W pierwszej kolejności należy nadmienić, że Sąd Rejonowy przy orzekaniu nie mógł naruszyć dyspozycji art. 10 ust. 1 pkt 6, art. 44 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz art. 207 k.c., poprzez jego pominięcie i nie rozliczenie poniesionych przez wnioskodawczynię wydatków na lokal mieszkalny nr (...) przy ul. (...) w W., albowiem jak to zostało szczegółowo wyjaśnione w dotychczasowej części uzasadnienia wydatki, o których rozliczenie wnioskowała apelująca należało uznać za nieudowodnione.

Przechodząc z kolei do podniesionego zarzutu naruszenia art. 1039 § 1 k.c. należy wskazać, że również ten zarzut okazał się chybiony. W ślad za Sądem I instancji należy stanowczo podkreślić, brak jest podstaw do przyjęcia, że J. M. (1) uzyskała w darowiźnie od spadkodawcy mieszkanie przy ul. (...) w W.. Przeczą temu zeznania uczestniczki J. M. (1) oraz treści aktu notarialnego sporządzonego w dniu 14 września 2004 r., sporządzonego w związku z zawartą przez A. M. (1) oraz J. M. (1) umowę o podział majątku dorobkowego. Co za tym idzie nie sposób uznać, że uzyskanie tego składnika majątku w drodze dokonanego podziału odbyło się pod tytułem darmym, skoro małżonkowie podzieli majątek wspólny – dwa mieszkania, w ten sposób, że każdemu z nich przypadło jedno mieszkanie.

Na końcu należy wskazać, że Sąd Rejonowy przy orzekaniu również nie naruszył dyspozycji art. 520 k.p.c. i niedokonanie rozdzielnia kosztów opłaty sądowej na rzecz każdego z uczestników. W okolicznościach sprawy nie zachodzą podstawy do stosunkowego rozdzielenia kosztów postępowania, wobec sprzeczności interesów stron. Zasada jest, że w postępowaniu nieprocesowym każdy uczestnik ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (art. 520 § 1 k.p.c.). Wyjątki od nieprzewidziane są w art. 520 § 2 k.p.c. – zgodnie z którym, jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości oraz w art. 520 § 3 k.p.c. - w myśl, którego jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika, przy czym przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie. W tzw.

sprawach działowych, do jakich należą sprawy o podział majątku wspólnego, nie zachodzi sprzeczność interesów, niezależnie od tego, jaki dana strona zgłasza wniosek co do sposobu podziału i jakie stanowisko zajmuje w sprawie. W takich postępowaniach strony są również w równym stopniu zainteresowane wynikiem postępowania, a ich interesy w zasadzie są wspólne, gdyż polegają na wyjściu ze stanu wspólności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2011 r., III CZ 46/10, OSNC 2011, nr 7-8, poz. 88, z dnia 19 listopada 2011 r., III CZ 47/11, nie publ., z dnia 16 września 2011 r., IV CZ 40/11, nie publ. i in.) Koszty opinii biegłych podlegały rozdzieleniu pomiędzy wszystkich uczestników postępowania, z uwagi na to ich poniesienie było niezbędne do ustalenia wszystkich składników majątku spadkowego. Jednakże nie może być to równoznaczne ze stosunkowym rozdzieleniem wszystkich kosztów postępowania, w tym opłaty od wniosku. Na marginesie należy wskazać, że w aktach sprawy brak jest dowodu uiszczenia przez wnioskodawczynię dowodu opłaty od wniosku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., oddalił apelację wnioskodawczyni, jako bezzasadną.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. ustalając, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.